

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Moniky Kyselové a soudců Mgr. Pavly Kohoutkové a JUDr. Jiřího Handlara ve věci

žalobce: **XXXXX**, IČO: XXXXX
sídlem XXXXX
zastoupená advokátem Mgr. Tomášem Markem
sídlem Na Hutích 661/9, 160 00 Praha

proti
žalované: **A.Z.,** narozená dne XXXXX
bytem XXXXX
zastoupená advokátem Mgr. Petrem Řehákem
sídlem Újezd 409/19, 118 00 Praha

o zaplacení 92.235,76 Kč, o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu Brno – venkov ze dne 19. listopadu 2020, čj. 14 C 276/2019-76,

takto:

I. Rozsudek soudu I. stupně se **potvrzuje**.

II. Žalobce je **povinen** zaplatit žalované na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 25.386,93 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Petra Řeháka.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem soudu I. stupně byla zamítnuta žaloba, kterou se žalobce domáhal po žalované zaplacení částky 92 235,76 Kč (výrok I.) a žalobci byla uložena povinnost zaplatit žalované náklady řízení ve výši 27.424 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalované (výrok II.). Soud tak rozhodl o žalobě skutkově odůvodněné tím, že žalovaná jako zaměstnankyně

žalobce v rámci výkonu závislé práce používala mobilní telefon a SIM kartu s telefonním číslem XXXXX jako prostředek k plnění pracovních povinností, přičemž provoz předmětného telefonního čísla byl plně hrazen zaměstnavatelem, že v době čerpání mateřské dovolené od 1. 4. 2015 do 1. 10. 2019 žalovaná bez souhlasu zaměstnavatele užívala telefonní číslo hrazené zaměstnavatelem výhradně k osobním účelům v rozporu s § 316 odst. 1 zákoníku práce, a že žalobci v souvislosti s tímto jednáním žalované vznikla škoda představovaná náklady na užívání uvedené SIM karty v celkové výši 92 235,76 Kč. Žalovaná se žalobě bránila tím, že předmětný mobilní telefon s předplacenou SIM kartou obdržela darem od svého manžela M.Z., který byl v daném období jednatelem žalobce a jako jeho statutární orgán věděl, že žalovaná i po nástupu na mateřskou dovolenou používá předmětné telefonní číslo hrazené žalobcem, neboť v té době žili jako rodina ve společné domácnosti; v uvedeném jednání jednatele žalobce spatřuje konkludentní souhlas zaměstnavatele s tím, aby hrazené telefonní číslo používala i v době své mateřské dovolené. Současně žalovaná vznesla námitku promlčení žalobou uplatněného nároku.

2. O žalobě rozhodl Okresní soud Brno-venkov rozsudkem ze dne 19. 11. 2020, č. j. 14 C 276/2019-76 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 8. 11. 2021, č. j. 49 Co 17/2021-127 ve spojení s opravným usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2022, č. j. 49 Co 17/2021-144, tak, že žalobu zamítl a žalované bylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, a to jak před soudem I. stupně, tak před odvolacím soudem.
3. Soud I. stupně dospěl k závěru, že nárok na náhradu škody vzniklé v období od dubna 2015 do října 2016 v celkové výši 41 381,85 Kč je – vzhledem k tomu, že žaloba byla podána 31. 10. 2019 - promlčený v tříleté subjektivní promlčecí době podle ustanovení § 629 odst. 1 obč. zákoníku, a dále se zabýval věcnou opodstatněností zbývající části uplatněného nároku. Dále vyšel ze zjištění, že pokud se žalobce domáhal zaplacení částky 92.235,76 Kč, mělo se jednat o žalobcem tvrzenou škodu za období od dubna 2015 (kdy žalovaná nastoupila na mateřskou dovolenou) do srpna 2019 (nikoliv tedy až do 1. 10. 2019). Dospěl k závěru, že postoj žalobce jako zaměstnavatele žalobkyně (až do zaslání předžalobní výzvy) je třeba považovat za jeho konkludentní souhlas s užíváním hrazeného telefonního čísla žalovanou i v době její mateřské dovolené. Vyšel přitom ze zjištění, že manžel žalované M.Z. byl jednatelem žalobce až do data 21. 6. 2019 (v současné době je předsedou dozorčí rady), že v době, za kterou se žalobce domáhá náhrady škody, vedli jednatel společnosti a žalovaná společnou domácnost, jezdili na společné dovolené a v prosinci roku 2016 počali druhé dítě (nezletilá A.); podle soudu I. stupně je tak zcela nemyšlenelné, že by manžel žalované jakožto jediný jednatel společnosti nevěděl o tom, že žalovaná telefon stále používá. Naproti tomu žalovaná, pokud by měla jakékoliv pochybnosti, musela postoj jednatele žalobce vnímat jako souhlas s užíváním telefonu i v době mateřské dovolené. Jde o skutečnost natolik evidentní, že soud I. stupně považoval již za nadbytečné provádět dokazování k tvrzení žalované, že také další členové rodiny (její matka a dvě dcery) měly k dispozici SIM kartu s telefonními čísly hrazenými žalobcem, stejně jako dokazování k tvrzením žalobce ohledně firemních pravidel vztahujících se k používání služebních mobilních telefonů. Soud I. stupně dále dospěl k závěru, že žalobce přes poučení podle ustanovení § 118a odst. 1 a 3 o. s. ř. neprokázal ve smyslu § 250 odst. 3 zákoníku práce zavinění žalované na tvrzené škodě na majetku zaměstnavatele; s ohledem na manželský vztah žalované s jednatelem společnosti, vedení společné domácnosti, trávení společných dovolených a narození jejich druhé dcery v srpnu roku 2017 nemohlo totiž žalovanou vůbec napadnout, že by snad její manžel (jediný jednatel společnosti) požadoval, aby společnosti uhradila zaplacené telefonní hovory; platby by ostatně byly hrazeny ze společného jmění manželů (tedy by je hradil především sám jednatel). Ze svědecké výpovědi M.Z. přitom vyplynulo, že žalovaná mohla hypoteticky i v době mateřské dovolené telefonicky vyřizovat nějakou pracovní záležitost, a že sám nikdy žalovanou nevyzýval k vrácení telefonu. Žalovaná se tak mohla o tomto požadavku zaměstnavatele dozvědět až z výzvy ze dne 1. 10. 2019, ve které žalovanou vyzval k zaplacení částky 92 235,76 Kč; žalobce však požaduje náhradu částek vynaložených na telefonní hovory do srpna roku 2019, tedy ještě za dobu, kdy žalovaná byla zcela

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kristková.

nepochybně v dobré víře, že zaměstnavatel jí udělil souhlas s používáním telefonu i v době mateřské dovolené. Žaloba byla proto v celém rozsahu shledána nedůvodnou.

4. Proti tomuto rozsudku podal žalobce odvolání, jímž rozhodnutí napadl v celém rozsahu. Soudu I. stupně vytýkal především nesprávnost závěru o promlčení části nároku; podle odvolatele soud I. stupně jednak nesprávně určil počátek běhu subjektivní promlčecí doby okamžikem nástupu žalované na mateřskou dovolenou s poukazem skutečnost, že v této době sdílela společnou domácnost s jednatelem žalobce (ze svědecké výpovědi jednatele vyplynulo, že o pracovních záležitostech žalované nebyl informován a dalšími v řízení provedenými důkazy nebyl prokázán opak, navíc soud své skutkové závěry o rodinném životě žalované a jednatele žalobce založil na tzv. souhrnných zjištěních), jednak vycházel z nesprávného právního názoru, že závěr o promlčení subjektivního lze učinit dříve, než je posouzena jeho samotná existence. Pokud jde o zbývající část nároku ve výši 50.853,91 Kč, vytýkal odvolatel soudu I. stupně nesprávnost závěru, že postoj zaměstnavatele (až do zaslání předžalobní výzvy) je nutno považovat za jeho konkludentní souhlas s užíváním hrazeného telefonního čísla žalovanou i v době její mateřské dovolené s odůvodněním, že je nemyslitelné, aby manžel žalované jakožto jediný jednatel společnosti nevěděl o tom, že žalovaná nadále používá služební telefonní číslo. Skutečnost, že jednatel věděl o tom, že žalovaná „používá číslo“ (což je možné), totiž ještě nevypovídá nic o tom, zda žalovaná SIM kartu odevzdala nebo přepsala na sebe. Navíc jednatel ohledně pracovního poměru žalované žádné podrobné informace neměl, neboť s ní pracovní poměr ani neuzavíral, ani neadministroval, ani s žalovanou žádným způsobem v rámci organizace nespolečně pracoval. V tomto směru je podle odvolatele třeba zohlednit, že žalobce v rozhodné době zaměstnával přes 1.300 lidí, že jednatel žalobce ve své svědecké výpovědi uvedl, že neví, kdo platil telefonní hovory žalované po dobu její mateřské dovolené (z čehož plyne, že neměl povědomí o tom, zda žalovaná používá firemní nebo soukromou SIM kartu), a že mezi pracovní povinnosti jednatele žalobce v rozhodné době nepatřila agenda služebních telefonů při odchodu na mateřskou dovolenou (jde o agendu personálního oddělení). Otázka, zda jednatel žalobce jakožto manžel žalované věděl o tom, že žalovaná používá stále telefon, není podstatou sporu; podstatné je, že při odchodu na mateřskou dovolenou žalovaná SIM kartu neodevzdala ani ji nepřepsala na sebe. Na žalovanou se vztahují pravidla platná pro všechny zaměstnance, a tedy byla povinna při odchodu na mateřskou a rodičovskou dovolenou vrátit služební SIM kartu nebo ji přepsat na svoje jméno; ani jedno z toho však nečinila. Skutečnost, že žalovaná v době mateřské dovolené vyřizovala pracovní záležitosti, nebyla v řízení prokázána (v tomto směru soud I. stupně zcela zkrátil význam výpovědi M.Z.), a pracovní charakter nemohly mít ani její telefonáty M.Z., neboť nebyla jeho podřízenou. Jelikož tedy žalovaná nedisponovala souhlasem žalobce s užíváním služebního telefonního čísla k soukromým účelům, porušila svým jednáním pracovní povinnosti uvedené v ust. § 316 odst. 1 zák. práce, a žalobci tak vznikla škoda v podobě nákladů na uhrazení faktur u mobilního operátora za užívání předmětného telefonního čísla. Odvolatel dále nesouhlasil se závěrem soudu I. stupně o tom, že žalobce neunesl důkazní břemeno ohledně zavinění tvrzené škody na majetku zaměstnavatele ze strany žalované. Měl-li soud I. stupně za to, že žalovaná škodu nezavinila, neboť vzhledem k okolnostem (manželský vztah žalované s jednatelem společnosti, vedení společné domácnosti, trávení společných dovolených a narození druhé dcery v srpnu roku 2017) nemohla její vznik předpokládat, jde o pouhou spekulaci, neboť M.Z. neuzavíral s žalovanou pracovní smlouvu a neměl na starosti zaměstnaneckou agendu, žalovaná nedoložila, že po dobu MD vykonávala jakoukoliv práci pro žalobce, a ze svědecké výpovědi M.Z. a z čestného prohlášení Mgr. M.D. vyplývá, že při nástupu na MD měla buďto SIM kartu odevzdat nebo ji přepsat na sebe. Nepřípadná je i subjektivní úvaha soudu I. stupně, že pokud by žalovaná nebyla s bývalým jednatelem žalobce v rozvodovém řízení a jejich vztahy by nebyly vyhrocené, nebyla by tato žaloba podána nebyla; v době podání žaloby již M.Z. funkci jednatele nevykonával a důvodem pro podání žaloby ze strany žalobce byla jeho povinnost s péčí řádného hospodáře, k níž patří i vymáhání škody, která žalobci vznikla v důsledku porušení pracovní povinnosti ze strany žalované.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kristková.

Odvolaatel proto navrhl, aby odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobě vyhovějí, nebo aby rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.

5. Žalovaná ve vyjádření k odvolání ke skutkovým tvrzením žalobce uvedla, že tehdejší jednatel žalobce a její stále ještě manžel M.Z. měl přehled o jejím zaměstnání a o její pozici v rámci žalobce, neboť on sám tento model vymyslel a žalované navrhl. Jakožto jednatel žalobce musel vědět, že žalovaná užívá mobilní telefon a SIM kartu žalobce i poté, co nastoupila na mateřskou dovolenou, sám tento mobilní telefon mnohokrát užíval, žalobkyně řešila často se zaměstnanci žalobce různé pracovní záležitosti zejména týkající se pracovních cest jednatele žalobce, a to i během její mateřské dovolené. M.Z. přitom ani nepopíral, že další rodinní příslušníci (dcera, tchyně) užívali telefony a SIM karty žalobce, aniž tyto osoby byly v pracovním poměru k žalobci. Je proto zcela absurdní představa, že se mohl domnívat, že jeho vlastní manželka si pořídila po nástupu na mateřskou vlastní telefon a platila si vlastní hovory, a to včetně pracovních hovorů týkajících se žalobce a M.Z., a to ještě v době, kdy volání ze zahraničí bylo relativně nákladné. Žalovaná navíc předmětný mobilní telefon i se SIM kartou dostala od tehdejšího jednatele žalobce M.Z. jako vánoční dárek pod stromeček, a proto se samozřejmě neřešil podpis předávacího protokolu či jiné inventární předání, ani nedostala žádné pokyny, jak s mobilním telefonem disponovat. V každém případě žalobce mohl kdykoli, a to bez potřeby jakékoli spoluúčasti ze strany žalované, SIM kartu, kterou měla neoprávněně užívat žalovaná, zrušit či zablokovat a zabránit tak tomu, aby na jeho straně vznikala další škoda, jak se nyní snaží tvrdit. Skutečnost, že žalobce nic takového neučinil, svědčí o tom, že žalovaná ve skutečnost měla vždy souhlas žalobce s užíváním telefonu a SIM karty, a to i po nástupu na mateřskou dovolenou, bez jakéhokoli omezení v rozsahu užívání. Podle žalované, pokud zaměstnavatel ví, že zaměstnanci užívají pracovní prostředky (např. mobilní telefony) v určitém rozsahu k mimopracovním aktivitám, přičemž tato praxe je ze strany zaměstnavatele dlouhodobě tolerována, není možné zaměstnance sankcionovat za jednání odpovídající zavedené praxi; zavedená praxe nezabývá přitom zaměstnavatele práva do budoucna nastavit pravidla odlišně od stávajících. Negativní důsledky lze vyvodit až ve vztahu k jednání, které odporuje nově zavedeným odlišným pravidlům určeným zaměstnavatelem, k němuž došlo až po vyhlášení nových pravidel. Souhlas zaměstnavatele ve smyslu § 316 odst. 1 zákoníku práce nepředepisuje žádnou formu souhlasu zaměstnavatele, může být i konkludentní. Žalobce přitom netvrdil ani neprokázal, že v rámci jeho předpisů existovalo nařízení, podle kterého byla zaměstnankyně při odchodu na mateřskou dovolenou povinna vrátit mobilní telefon nebo že po nástupu žalované na mateřskou dovolenou vyhlásil nová pravidla, a že tuto změnu žalované oznámil. Žalobce rovněž netvrdil ani neprokazoval, že by v přiměřené době po jejím nástupu na mateřskou dovolenou žalovanou vyzýval k vrácení telefonu (což by bylo vzhledem k jejímu osobnímu vztahu k jednatelem žalobce poněkud absurdní), navíc mohl telefon se SIM kartou kdykoli převzít sám jednatel žalobce v jejich společné domácnosti. V této souvislosti nelze brát vážně obranu žalobce, že pro M.Z. jako tehdejšího jednatele žalobce byla záležitost mobilního telefonu užívaného jeho manželkou (respektive jakéhokoli mobilního telefonu kterýmkoli zaměstnancem) naprosto nepodstatná, a že neměl a nemá tušení, kdo je ze strany žalobce odpovědný za jejich evidenci ani nezná podmínky pro jejich užívání, aniž by byly vzaty v úvahu základní principy korporátního práva a odpovědnost jednatele za veškeré dění ve společnosti. Nicméně faktem je, že v inkriminovanou dobu jednatel žalobce měl a mohl kdykoli předmětný mobilní telefon žalované odebrat, případně kdykoli znemožnit žalované, aby mobilní telefon či jeho SIM kartu užívala, pokud měl za to, že jej užívá neoprávněně; je přitom naprosto nepodstatné, o jak velkou společnost se jedná. Žalovaná proto navrhla, aby rozsudek soudu I. stupně byl jako věcně správný potvrzen.
6. Žalobce popíral tvrzení žalované, že telefon s uvedenou SIM kartou dostala jakožto vánoční dar od jednatele žalobce M.Z.. Žalovaná předmětnou SIM kartu obdržela na personálním (HR) oddělení za účelem výkonu práce, přičemž žádné specifické pokyny neobdržela. Dnem aktivace SIM karty používané žalovanou byl den 19. 5. 2014, nemohlo se tedy jednat o vánoční dar. Souhlas

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kristková.

s užíváním zařízení k soukromým účelům nebyl žalované udělen, a nemohl jí tudíž být ani odebrán. Žalobce navrhl důkaz prohlášením (případně svědeckou výpovědí) Mgr. M.D. (zaměstnanec žalobce na pozici „Strategic director for HR & Legal“) k prokázání skutečnosti, že „praxí u žalobce je, že zaměstnanec dostává za účelem práce ‚novou‘ SIM kartu, tudíž pokud je při odchodu zaměstnanec vrácena a nedojde-li k přepisu tel. čísla na zaměstnanec, již se dále nepoužívá a je deaktivována“, a dále skutečnosti, že „mu není známo, že by byl ani historicky udělen komukoli souhlas zaměstnavatele k užívání pracovního čísla k soukromým účelům a společnost XXXXX s.r.o. neviduje ničeho k tomu, že by takový souhlas byl A.Z. udělen“, a konečně ke skutečnosti, že „po dobu mateřské dovolené A.Z., nevykonávala pro společnost XXXXX s.r.o. žádnou práci“.

7. Odvolací soud rozsudkem ze dne 8. 11. 2021, č. j. 49 Co 17/2021/-127, rozsudek soudu I. stupně potvrdil, byť z jiných důvodů. K věci uzavřel, že žalobce ani po výzvě a poučení odvolacího soudu podle ustanovení § 118a odst. 1 a 3 o.s.ř. neuvedl do řízení dostatečně konkrétní tvrzení o skutečnostech rozhodných pro závěr, že žalovaná užívala telekomunikační zařízení žalobce bez jeho souhlasu (čímž by byl naplněn předpoklad odpovědnosti za škodu podle ustanovení § 250 zák. práce spočívající v porušení povinnosti zaměstnancem). Žalobce tudíž v řízení ve vztahu k výše uvedeným pro rozhodnutí významným skutečnostem nesplnil svou povinnost tvrzení, a nezbývá proto, než aby nesl nepříznivé důsledky spojené s neunesením břemene tvrzení.
8. K dovolání žalobce rozhodl Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 29. 11. 2022, č. j. 21 Cdo 2464/2022-164, tak, že rozsudek Krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dovolací soud se vyjádřil k povinnosti tvrzení a dále k rozložení důkazního břemene mezi účastníky řízení. V řízení o nároku vyplývajícího z obecné odpovědnosti zaměstnanec k náhradě škody, která měla být zaměstnavateli způsobena použitím výrobního či pracovního prostředku nebo telekomunikačního zařízení pro soukromé účely, zaměstnavateli postačuje tvrdit (ve vztahu k otázce, jakým jednáním zaměstnanec porušil své povinnosti), že zaměstnanec výrobní či pracovní prostředek nebo telekomunikační zařízení použil pro soukromé účely (pozitivní tvrzení), a zároveň, že k takovému užití neměl od zaměstnavatele souhlas (negativní tvrzení). Negativní tvrzení se v občanském soudním řízení zásadně neprokazují a účastník, který tvrdí negativní skutečnost, nenese ohledně této skutečnosti důkazní břemeno. Pokud by protistrana negativní tvrzení popřela, nesla by sama důkazní břemeno ohledně svého pozitivního tvrzení. Za situace, kdy v řízení nebylo sporu o to, že žalovaná používala mobilní telefon a SIM kartu s telefonním číslem XXXXX pro soukromé účely, a pakliže dále žalobce tvrdil, souhlas žalované k užití telefonu, resp. SIM karty s telefonním číslem XXXXX, nikdy nebyl udělen, je nesprávný závěr odvolacího soudu o významu neunesení břemene tvrzení ve vztahu ke konkretizaci skutečnosti o tom, za jakých okolností došlo k „neudělení souhlasu“ žalované s užitím mobilního telefonu.
9. Odvolací soud po zjištění, že objektivně i subjektivně přípustné odvolání (§ 201, § 202 a contr. o. s. ř.) bylo podáno včas (§ 204 odst. 1 o. s. ř.) a ze způsobilých odvolacích důvodů (§ 205 odst. 2 písm. e/ a g/ o. s. ř.), přezkoumal rozsudek soudu I. stupně i jemu předcházející řízení v celém rozsahu (§ 206 odst. 1, § 212, § 212a o. s. ř.) a po zopakování dokazování úplným výpisem z obchodního rejstříku žalobce, rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 28. 11. 2019, č. j. 13 Co 187/2019-650, usnesením Okresního soudu Brno – venkov ze dne 18. 11. 2019, č. j. 24 Nc 2001/2019-35, dospěl k závěru, že odvoláním napadený rozsudek je věcně správný.
10. Podle ustanovení § 250 odst. 1 zák. práce zaměstnanec je povinen nahradit zaměstnavateli škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.
11. Podle ustanovení § 316 odst. 1 zák. práce zaměstnanci nesmějí bez souhlasu zaměstnavatele užívat pro svou osobní potřebu výrobní a pracovní prostředky zaměstnavatele včetně výpočetní techniky ani jeho telekomunikační zařízení. Dodržování zákazu podle věty první je zaměstnavatel oprávněn přiměřeným způsobem kontrolovat.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kristková.

12. Předpokladem pro vznik odpovědnosti zaměstnance vůči zaměstnavateli za škodu podle ustanovení § 250 odst. 1 zák. práce je porušení pracovních povinností zaměstnancem, vznik škody, příčinná souvislost mezi porušením pracovních povinností a vznikem škody (tzv. kauzální nexus) a zavinění na straně zaměstnance. Ke vzniku povinnosti k náhradě škody je zapotřebí, aby všechny předpoklady byly splněny současně; chybí-li kterýkoliv z nich, odpovědnost za škodu nemůže nastat. V řízení o náhradu škody podle ustanovení § 250 odst. 1 zák. práce má procesní povinnost tvrdit [srov. § 101 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.] a posléze i prokázat (srov. § 101 odst. 1 písm. b/ a 120 odst. 1 o.s.ř.) všechny uvedené předpoklady potřebné pro vznik odpovědnosti za škodu vždy zaměstnavatel, který také nese procesní odpovědnost (břemeno tvrzení a břemeno důkazní) za to, že za řízení nebudou všechny rozhodné skutečnosti tvrzeny nebo prokázány.
13. O porušení povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním jde tehdy, jedná-li zaměstnanec (v podobě konání nebo opomenutí) při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním v rozporu s povinnostmi, které mu byly stanoveny právními předpisy, vnitřními předpisy, pracovní smlouvou nebo pokynem nadřízeného vedoucího zaměstnance. Porušení pracovních povinností zaměstnancem (protiprávnost jeho jednání) vyjadřuje objektivní stav, který tu buď je, nebo není a který nastává bez ohledu na to, zda zaměstnanec ho chtěl způsobit nebo zda věděl, že může nastat. Zavinění oproti tomu vyjadřuje psychický (vnitřní) vztah zaměstnance ke svému jednání (konání nebo opomenutí), jímž porušil své pracovní povinnosti, a ke škodě jako následku takového protiprávního jednání.
14. V posuzované věci žalobce spatřoval porušení pracovní povinnosti žalované, které mělo být příčinou vzniku škody, v tom, že žalovaná v rozporu s ustanovením § 316 odst. 1 zák. práce v době své mateřské dovolené užívala bez souhlasu zaměstnavatele pro osobní potřebu mobilní telefon žalovaného spolu se SIM kartou s tel. č. XXXXX. Z právní úpravy obsažené v ustanovení § 316 odst. 1 zák. práce vyplývá, že není vyloučeno, aby zaměstnanec využíval výrobní a pracovní prostředky zaměstnavatele včetně jeho telekomunikačního zařízení i pro svou osobní potřebu, ale toliko se souhlasem zaměstnavatele. Zaměstnavatel tedy může souhlasit s tím, aby služební telefon byl používán i k soukromým telefonátům, přičemž tento souhlas může stanovit v libovolném rozsahu (od úplného souhlasu bez jakéhokoli omezení, přes souhlas jen v určitém rozsahu časovém nebo věcném, až třeba po souhlas jen k jednorázovému použití). Stanovení rozsahu souhlasu k použití výrobních a pracovních prostředků zaměstnavatele pro osobní potřebu zaměstnance (zaměstnanců) je zcela na vůli zaměstnavatele, přičemž nic nebrání také tomu, aby souhlasil také s jejich používáním zaměstnankyní v době čerpání mateřské dovolené.
15. Mezi účastníky bylo v řízení nesporné, že žalobkyně po dobu let 2015-2019 užívala jen jeden mobilní telefon, a že zaměstnavatel neřešil, zda zaměstnanec volá soukromě, neboť tarif byl neomezený, a že náklady na telefon firma uplatňovala v rámci daňových příznání (viz např. podání žalobce ze dne 8. 1. 2021). Je tedy možno dovodit, že žalovaná předtím, než nastoupila na mateřskou dovolenou, mohla používat mobilní telefon s tarifem žalobce neomezeně i pro soukromé účely.
16. Z důkazů provedených v odvolacím řízení, a to z úplného výpisu z obchodního rejstříku žalobce odvolací soud zjistil, že M.Z., nar. XXXXX, byl jediným jednatelem žalobce až do 14. 6. 2017, poté u žalobce vykonávaly funkci jednatele dvě osoby, jednou z nich byl i nadále M.Z., a to až do 21. 6. 2019. Z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 11. 2019, č. j. 13 Co 187/2019-650, odvolací soud zjistil, že jím byla provedena úprava poměrů k nezletilým dětem A. Z., nar. XXXXX a A. E. Z., nar. XXXXX, dětí matky A. Z. a otce M.Z., přičemž jak vyplynulo z odůvodnění tohoto rozhodnutí, jako rodina společně žili v XXXXX do září 2016, kdy se otec odstěhoval, matka měla až do 3/2018 přístup k otcově platební kartě a měsíčně z ní pro potřeby rodiny čerpala okolo 150.000 Kč. Výplata rodičovského příspěvku matce skončila říjnem 2019. Otec byl v minulosti jediným společníkem a jednatelem společnosti XXXXX (nyní s názvem XXXXX s.r.o.). Dne 2. 1. 2008 převedl 80% obchodní podíl ve společnosti XXXXX s.r.o. na společnost sídlící na Kypru XXXXX. Zbývajících 20% obchodní podíl ve společnosti XXXXX s.r.o. otec převedl

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kristková.

smlouvou ze dne 16. 10. 2012 za částku (v přepočtu) 184 766 660 Kč na společnost XXXXX (nyní s názvem XXXXX se sídlem na Kypru), která je od 30. 10. 2012 až doposud jediným společníkem společnosti XXXXX s.r.o.; otec zůstal jednatelem společnosti XXXXX s.r.o. K tvrzení otce, že není vlastníkem společnosti XXXXX, soud v opatrovnickém řízení zjistil, že tato společnost má dva společníky, jimiž jsou obchodní společnosti, z nichž jedna sídlí v Panamě (v XXXXX vlastní 99% obchodní podíl) a druhá na Seychelách (vlastní 1% obchodní podíl). Otec byl též do 26. 3. 2019 jediným společníkem obchodní společnosti XXXXX XXXXX sídlící ve Velké Británii, přičemž uvedeného dne převedl svůj obchodní podíl v této společnosti na společnost XXXXX.

17. Z usnesení Okresního soudu Brno – venkov ze dne 18. 11. 2019, č. j. 24 Nc 2001/2019-35, odvolací soud zjistil, že jím bylo vydáno předběžné opatření, kterým byla žalovaná povinna strpět užívání rodinného domu v XXXXX M.Z..
18. Žalovaná vnesla do řízení pozitivní tvrzení o tom, že s jediným jednatelem žalobce jako s osobou oprávněnou jednat za žalobce, sdílela rodinnou domácnost, a že souhlas s užíváním mobilního telefonu pro její osobní potřebu nezpochybnitelným způsobem vyjádřil konkludentně. Protože v té době tvořila s M.Z. rodinnou domácnost, logicky dovodila souhlas s užíváním i pro období, kdy se jim narodila dcera, a kdy nastoupila na mateřskou dovolenou.
19. V daném případě žalovaná převzala mobil s tím, že jej může používat nejen k pracovním, ale i ke svým soukromým účelům, přičemž jiný mobilní telefon v letech 2015-2019 nepoužívala. Dle názoru odvolacího soudu není možno oddělovat osobu M.Z. jako jediného jednatele žalobce (v době, kdy žalovaná nastoupila na mateřskou dovolenou) a klíčové osoby ve společnosti žalobce od skutečnosti, že byl zároveň v předmětném období v manželském a též faktickém rodinném poměru k žalované, jak se nyní snaží žalobce naznačovat. Jako jediný jednatel žalobce byl M.Z. osobou kompetentní projevit souhlas s užíváním mobilního telefonu s tarifem žalobce, a v tomto konkrétním případě, kdy M.Z. a žalovaná sdíleli společnou domácnost jako rodina s malými dětmi, jeho mlčení dle odvolacího soudu znamenalo v tomto případě souhlas s dalším užíváním mobilního telefonu, resp. SIM karty s telefonním číslem XXXXX. Představa, že by kdokoliv v obdobné situaci žalované a M.Z., předmětný souhlas pro období, kdy žalovaná nastoupila na mateřskou dovolenou, neudělil, se odvolacímu soudu jeví jako naprosto nereálná. Stavět za zjištěné situace žalovanou na roveň dalším 1300 zaměstnancům není přiléhavé a tvrzení žalobce o tom, že řešení mobilních telefonů nebyla agenda, již M.Z. vyřizoval, resp. kterou vůbec neřešil, neobstojí, protože si skutečně nelze představit, že by manžel neměl žádné povědomí o tom, jaký mobilní telefon, resp. tarif, jeho manželka používá a kdo jej hradí. Odvolací soud je toho názoru, že žalovaná prokázala své pozitivní tvrzení o tom, že konkludentní souhlas s používáním telefonu, resp. předmětné SIM karty k soukromým účelům, jí byl vždy dán, tj. i pro období, kdy byla na mateřské, resp. rodičovské, dovolené, a jež časově pokrývá celé žalované období (dubna 2015 do srpna 2019, když nástup na mateřskou dovolenou byl dne 14. 4. 2015 a výplata rodičovského příspěvku byla ukončena říjnem 2019), a to s ohledem na zjištěnou rodinnou situaci ve spojení s postavením osoby M.Z. ve společnosti XXXXX s.r.o.
20. Pokud i poté, co se žalovaná s M.Z. jako partneři po narození druhé dcery rozešli (avšak ještě do 3/2018 měla žalobkyně přístup k platební kartě M.Z. a ještě v 11/2019 se M.Z. domohl předběžným opatřením po žalované, aby strpěla užívání nemovité věci v XXXXX, v níž dříve vedli společnou domácnost), se žalobce i nadále choval konzistentně (nic po žalované nepožadoval), lze dovodit jeho konkludentní souhlas pro celé žalované období. Pakliže následně žalobce názor změnil (viz výzva k úhradě žalované částky dopisem ze dne 1. 10. 2019, mohl tak učinit pro futuro, nikoliv do minulosti).
21. Pokud navíc žalobce tvrdil, že podáním žaloby na žalovanou pouze jedná s péčí řádného hospodáře, pak není zřejmé, proč žalobu nepodal nejpozději v tom roce, kdy žalovaná odešla na mateřskou dovolenou, neboť paušální náklady za použití předmětné SIM karty musel zohlednit ve svém účetnictví. Pokud náklady na telefonní hovory žalobce daňově uplatňoval, musel věc řešit

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kristková.

hned v roce 2015, a tudíž je jeho tvrzení o péči řádného hospodáře pochybné. Zároveň je velmi sporné i jeho další tvrzení o tom, že vnitřní kontrola byla provedena až v 3/2019.

22. Odvolací soud tedy dospěl k závěru, že žalobou uplatněný nárok na náhradu škody, kterou měla žalovaná způsobit žalobci zaviněným porušením svých pracovních povinností, je věcně neopodstatněný. Rozsudek soudu I. stupně byl proto v souladu s ustanovením § 219 o.s.ř. (včetně jeho výroku o náhradě nákladů řízení, který soud správně opřel o ustanovení § 142 o.s.ř.) jako věcně správný potvrzen, aniž by se z důvodu procesní ekonomie zabýval námitkou promlčení vznesenou žalovanou. Stejně tak nebylo namístě hodnotit případné zavinění žalované (jak to učinil soud I. stupně).
23. Důkazy navržené žalovanou k prokázání tvrzené skutečnosti, že i další osoby v rodinné domácnosti žalované měly předmětný mobilní telefon s tarifem žalobce k dispozici, aniž by byly pracovněprávním poměru k žalobci a dále k tvrzení, že i před nástupem na mateřskou dovolenou žalovaná do žádné provozovny žalobce nedocházela, a že veškerou náplň své práce, vykonávala mimo sídlo žalobce, a že ji vykonávala i po dobu mateřské a rodičovské dovolené, kdy až do rozpadu manželství byla její pracovní náplň stejná, a tudíž ze stejného důvodu používala mobilní telefon před nástupem a po nástupu na mateřskou dovolenou stejně, a tedy vždy s vědomím a souhlasem žalobce, odvolací soud s ohledem na shora uvedený právní názor považoval za nadbytečné.
24. Podle ustanovení § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. má žalovaná proti žalobci právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Náklady, které žalovaná v tomto stadiu řízení účelně vynaložila, jsou představovány odměnou za zastupování advokátem v sazbě 4.820 Kč podle § 7 bodu 5. vyhl. č. 177/1996 Sb.) za 4 úkony právní služby spočívající v účasti u dvou jednání před odvolacím soudem, sepisu vyjádření k odvolání a písemného vyjádření s návrhy na provedení důkazů ze dne 12. 4. 2023 (§ 11 odst. 1 písm. k/ vyhl. č. 177/1996 Sb.), paušální náhradou hotových výdajů advokáta za 4 úkony po 300 Kč (§ 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.) a náhradou cestovních výdajů advokáta ve výši 4.906,94 Kč za jízdu vlastním vozidlem ze sídla advokáta k jednání odvolacího soudu po trase Praha – Brno a zpět, celkem ujetu 2x420 km při průměrné spotřebě paliva 5,3l/100 km, sazbě základní náhrady 4,40 Kč/km a ceně pohonných hmot 27,20 Kč/l (§ 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb.), celkem tedy 25.386,93 Kč; podle ustanovení § 149 odst. 1 o.s.ř. odvolací soud uložil žalobci povinnost zaplatit žalované náhradu těchto nákladů k rukám advokáta, který ji v řízení zastupoval.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání za podmínek ustanovení § 237 o.s.ř. do dvou měsíců ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím Okresního soudu Brno - venkov; přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Brno 12. dubna 2023

Mgr. Monika Kyselová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kristková.